

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/10/2016
Identifikačné číslo spisu:	3113208003
Dátum vydania rozhodnutia:	20.09.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:3113208003.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne CD Consulting s.r.o., so sídlom v Prahe 1, Nové Město, Politických vězňů č. 1272/21, Česká republika, IČO: 264 29 705, zastúpenej Friderich Paľko, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanej E. O., bytom T. XXX/XXX, XXX XX F., zast. opatrovníkom Z.. F. C., vyššou súdnou úradníčkou Okresného súdu Trenčín, o zaplatenie 264,88 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 36CbZm/51/2013, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne č. k. 16CoZm/196/2015-111 z 30. septembra 2015, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobkyne o d m i e t a.

Žalovaná má voči žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Žalobou podanou na Okresný súd Trenčín (ďalej aj „súd prvej inštancie“) dňa 28.3.2013 podľa článku 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, sa žalobkyňa domáha voči žalovanej zaplatenia pohľadávky zo zmenky v sume 264,88 eur s príslušenstvom. Písomným podaním zo dňa 21. decembra 2014 občianske združenie Združenie spotrebiteľov Slovenska, so sídlom v Banskej Bystrici, Janka Kráľa 7, IČO: 42 309 166 (ďalej len „združenie“) oznámilo súdu prvej inštancie, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane žalovanej. Súd prvej inštancie o tejto skutočnosti upovedomil žalobkyňu aj žalovanú a doručil im kópiu predmetného oznámenia. Žalovaná sa k vstupu združenia do konania nevyjadrila. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení namietala neprípustnosť vedľajšieho účastníctva v predmetnom konaní s poukazom na to, že ide o európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, na ktoré sa vzťahuje Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 zo dňa 11. júla 2007 (ďalej aj „nariadenie“). Procesný postup súdu a strán v konaní je preto upravený odlišne od vnútroštátnej úpravy obsiahnutej v zákone č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“). Nariadenie inštitút vedľajšieho účastníctva neupravuje a aplikáciu vnútroštátnych procesných noriem pripúšťa len výnimočne, a to vtedy, ak explicitne ustanovuje, že sa postupuje v súlade s príslušným procesným právom uplatniteľným v členskom štáte. Ďalej žalobkyňa poukázala na

právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyjadrený v uznesení z 30. októbra 2013, sp. zn. 6 Cdo 357/2012, podľa ktorého oznámením tretieho subjektu, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane žalovaného v štádiu skráteného (rozkazného) konania, nenastávajú účinky vzniku vedľajšieho účastníctva tohto subjektu. Vylučuje to zmysel a účel inštitútu vedľajšieho účastníctva v spojení so zmyslom a účelom inštitútu skráteného konania. Poukázala tiež na nesúlad ustanovenia § 93 ods. 2 OSP s článkom 19 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý videla v tom, že ustanovenie § 93 ods. 2 OSP nevyžaduje, aby dotknutý účastník so vstupom vedľajšieho účastníka do konania na podporu jeho práv súhlasil. Keďže súd o prípustnosti vedľajšieho účastníctva rozhoduje len na návrh, v prípade, že navrhovateľ nevznesie námietku neprípustnosti vedľajšieho účastníctva, získava vedľajší účastník prístup k osobným údajom spotrebiteľa. Tým dochádza k zjavnému porušovaniu článku 19 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, keďže je neoprávnene zasahované do súkromného života účastníka konania tým, že vedľajší účastník zhromažďuje, resp. môže zhromažďovať jeho osobné údaje bez jeho súhlasu. Preto v prípadoch, kedy do konania na strane spotrebiteľa vstupuje ako vedľajší účastník právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv spotrebiteľa, je podľa žalobkyne potrebné vyžadovať súhlas spotrebiteľa s takýmto vstupom, čím by sa zabránilo porušovaniu jeho ústavných práv.

2 Okresný súd Trenčín uznesením č. k. 36CbZm/51/2013-100 z 23. júna 2015 pripustil vstup vedľajšieho účastníka do konania na strane odporkyne. Poukázal na tzv. spotrebiteľský charakter danej právnej veci a na § 93 ods. 1 OSP, podľa ktorého základným predpokladom prípustnosti vedľajšieho účastníctva je právny záujem vedľajšieho účastníka na úspechu účastníka, na strane ktorého vstúpil do konania. Legitimáciu na vstup tohto vedľajšieho účastníka dáva samotný zákon (§ 93 ods. 2 OSP), pričom zákon nestanovuje ako podmienku účasti tretej osoby na konaní skutočnosť, že táto osoba má záujem na výsledku konania. Vedľajší účastník preto vstupuje do konania momentom, keď bolo súdu doručené písomné oznámenie o jeho vstupe do konania. Podľa ust. § 93 ods. 1 a 2 OSP je podstatnou podmienkou vedľajšieho účastníctva v konaní súhlas (hlavného) účastníka, na strane ktorého vedľajší účastník chce vystupovať. Potreba súhlasu účastníka, ktorý má byť v konaní podporovaný vedľajším účastníkom, vyplýva zo samej podstaty účelu vedľajšieho účastníctva. Z ust. § 93 OSP účinného do 31.12.2014 nemožno vyvodit', že by vedľajší účastník mohol v konaní vystupovať napriek nesúhlasu „ním podporovaného“ účastníka. Nesúhlas s vedľajším účastníctvom nemusí tento účastník ani odôvodňovať. Účel procesnej pomoci v sporovom konaní, ktorú má vedľajší účastník poskytovať hlavnému účastníkovi konania, môže byť naplnený len vtedy, ak účastník, na strane ktorého chce vedľajší účastník vystupovať, s vedľajším účastníctvom súhlasí. Účastník konania má preto právo svojím nesúhlasom zabrániť tomu, aby pred súdom na jeho strane v pozícii vedľajšieho účastníka konal ten, koho účasť v konaní si neželá. Odporkyňa sa napriek výzve súdu k vstupu vedľajšieho účastníka nevyjadrila, teda svojím výslovným nesúhlasom so vstupom Združenia spotrebiteľov Slovenska, o. z. ako vedľajšieho účastníka do konania jeho vstupe nezabránila.

3 Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací uznesením č. k. 16CoZm/196/2015-111 z 30. septembra 2015 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil. K odvolacím námietkam uviedol, že žalobkyňa v odvolaní opakuje argumenty, uvádzané v námietke neprípustnosti vstupu vedľajšieho účastníka, s ktorými sa súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého uznesenia v celom rozsahu vypořiadal. Odvolací súd konštatuje, že otázku prípustnosti vedľajšieho účastníka je potrebné posudzovať v zmysle § 93 OSP s poukazom na čl. 19 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, keďže samotné nariadenie neobsahuje vlastnú úpravu vedľajšieho účastníctva. Keďže pre vstup Združenia spotrebiteľov Slovenska, o.z. boli splnené zákonom stanovené podmienky v zmysle § 93 ods. 2 a 3 OSP, rozhodol súd prvej inštancie vecne správne, ak vstup vedľajšieho účastníka na strane žalovanej pripustil. Vstup vedľajšieho účastníka do konania sa neprieči ani cieľom konania podľa nariadenia, ktorými sú zjednodušenie a zrýchlenie konania a zníženie nákladov na takéto spory. Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu nie je typickým skráteným konaním, v ktorom je účasť vedľajšieho účastníka vylúčená. Preto na predmetnú právnu vec nemožno aplikovať závery uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. októbra 2013, sp. zn. 6 Cdo 357/2012, na ktoré žalobkyňa vo svojich námietkach odkazuje.

4 Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie tvrdiac, že jej v konaní bola

odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ OSP). Súdby totiž nepostupovali podľa procesných pravidiel nariadenia a prednostne aplikovali vnútroštátne právo. Skutočnosť, že nariadenie neobsahuje úpravu vedľajšieho účastníctva znamená, že uplatnenie tohto inštitútu v európskom konaní je vylúčené. Žalobkyňa opätovne poukázala na nesúlad ust. § 93 ods. 2 OSP s článkom 19 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a namietala, že bolo povinnosťou konajúceho súdu zabezpečiť si vyjadrenie účastníka, na ktorého stranu vedľajší účastník vstúpil. Len samotné oznámenie vedľajšieho účastníka o vstupe do konania automaticky nezakladá právo vedľajšieho účastníka na účasť v konaní, ale je potrebný súhlas osoby, popri ktorej chce v konaní vystupovať. Uvedené závery vyplývajú z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 5. februára 2013, sp. zn. 3Cdo/188/2012 (R 62/2014) a boli s účinnosťou od 1. januára 2015 prevzaté aj do zákonnej úpravy občianskeho súdneho konania, a to novelou Občianskeho súdneho poriadku, uskutočnenou zákonom č. 353/2014 Z. z. Ďalej žalobkyňa poukázala aj na podobnosť medzi úpravou tzv. skráteného konania podľa Občianskeho súdneho poriadku a európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu, ktoré je upravené nariadením. Podobne ako tzv. skrátené konanie nadobudne atribúty sporového konania až včasným podaním odporu oprávnenou osobou, aj európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu nadobudne atribúty sporového konania až po podaní odvolania proti rozsudku. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení z 30. októbra 2013, sp. zn. 6 Cdo 357/2012 dospel k záveru, že oznámením tretieho subjektu, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane žalovaného v štádiu skráteného (rozkazného) konania, nenastávajú účinky vzniku vedľajšieho účastníctva tohto subjektu, ktorý v dôsledku toho nie je ani oprávnený podať odpor proti platobnému rozkazu. Podľa názoru žalobkyne, z uvedeného vyplýva, že ak vnútroštátna právna úprava nedovoľuje vedľajšiemu účastníkovi podať odpor proti platobnému rozkazu v rámci tzv. skráteného konania, potom analogicky vedľajší účastník nie je oprávnený podať odvolanie voči rozsudku v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Napokon žalobkyňa spochybnila aj posúdenie právneho vzťahu účastníkov ako vzťahu spotrebiteľského a v tejto súvislosti citovala z odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Prešove z 27. apríla 2015, sp. zn. 4CoZm/2/2015.

5 Žalovaná sa k dovolaniu žalobkyne písomne nevyjadrila.

6 Zo spisu vyplýva, že dovolanie žalobkyne bolo podané 25. novembra 2015. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), ktorý v ustanovení § 473 zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany (§ 470 ods. 2 CSP). Konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálné a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo (§ 470 ods. 4 CSP).

7 Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“) ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného dovolacieho konania, ktoré sa na ňom začalo do 30. júna 2016 (§ 470 ods. 4 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) najskôr skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné napadnúť týmto opravným prostriedkom. Vzhľadom na prechodné ustanovenie § 470 ods. 2 CSP, podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované, dovolací súd prípustnosť dovolania žalobkyne posudzoval v zmysle ustanovení § 236 a nasl. OSP, teda procesnej úpravy platnej a účinnej v čase, keď žalobkyňa toto dovolanie podala.

8 Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu boli do 30. júna 2016 upravené v ustanoveniach § 237 a § 239 OSP.

9 V zmysle § 239 ods. 1 OSP bolo dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nebolo prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP. V zmysle § 239 ods. 2 OSP bolo dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o priznaní (nepriznaní) účinkov cudziemu rozhodnutiu na území Slovenskej republiky.

10 Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré žalobkyňa napadla dovolaním, nemá znaky rozhodnutia, proti ktorému je dovolanie prípustné. Jeho prípustnosť preto z ustanovení § 239 ods. 1 a 2 OSP nevyplyva.

11 Dovolanie žalobkyne by v okolnostiach daného prípadu mohlo byť procesne prípustné len vtedy, ak by v konaní súdov došlo k niektorej z procesných väd, taxatívne vymenovaných v ustanovení § 237 ods. 1 OSP.

12 Vady konania v zmysle ust. § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ OSP v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania žalobkyne preto z týchto ustanovení nemožno vyvodíť.

13 S prihliadnutím na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či žalobkyni bola odňatá možnosť pred súdom konať (ust. § 237 ods. 1 písm. f/ OSP).

14 Žalobkyňa odňatie možnosti pred súdom konať vyvodzovala z toho, že súdy nepostupovali podľa nariadenia, ale podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a pripustili vstup združenia do konania ako vedľajšieho účastníka, i keď sa to prieči nariadeniu.

15 Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ OSP) sa v judikatúre NS SR rozumie taký vadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle ust. § 237 ods. 1 písm. f/ OSP ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

16 Samotným rozhodnutím o pripustení vstupu vedľajšieho účastníka do konania na strane žalovaného sa žalobkyni neodňalo žiadne z jej procesných oprávnení účastníčky konania. Žalobkyňa ani bližšie nešpecifikovala, z realizácie ktorého procesného práva mala byť v dôsledku údajne nesprávneho rozhodnutia súdov vylúčená. Ani v postupe súdov, ktorý predchádzal vydaniu napadnutých uznesení, neboli zistené také pochybenia, ktoré by dosahovali intenzitu vady podľa ust. § 237 ods. 1 písm. f/ OSP. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že súd prvej inštancie vytvoril žalobkyni procesnú možnosť namietat voči vstupu združenia do konania, keď jej v prílohe predvolania na pojednávanie doručil oznámenie združenia, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane žalovanej. Následne sa tak prvoinštančný, ako aj odvolací súd v odôvodnení svojich rozhodnutí náležite vysporiadali s námietkami žalobkyne voči vstupu združenia do konania a pokiaľ ich aj neuznali za dôvodné, nemožno z toho vyvodíť záver, že tým žalobkyni odňali možnosť konať pred súdom.

17 Dovolací súd sa nestotožnil s dovolacou námietkou, že súdy vstup združenia do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovanej neposudzovali správne, lebo pri skúmaní podmienok vstupu nesprávne aplikovali ustanovenie § 93 ods. 1 a 2 OSP v situácii, v ktorej tieto podmienky mali skúmať podľa ustanovení nariadenia. Dovolací súd poukazuje na článok 19 nariadenia, z ktorého vyplýva, že otázky týkajúce sa európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu, ktoré nie sú nariadením výslovne upravené (ako napr. vedľajšie účastníctvo) sa spravujú procesným právom členského štátu, v ktorom konanie prebieha, teda v danom prípade procesným právom Slovenskej republiky. Okrem toho,

z rozhodujúceho - obsahového hľadiska sa uvedená dovolacia námietka týka správnosti právneho posúdenia, na ktorom sú založené rozhodnutia prvoinštančného a odvolacieho súdu pripúšťajúce vstup združenia do konania. Nesprávne právne posúdenie veci, ktoré žalobkyňa súdom vytýka, však nezakladá procesnú prípustnosť dovolania (viď tiež R 54/2012). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v ustanovení § 237 ods. 1 OSP a ani znak rozhodnutia, ktorý by bol v § 239 OSP uvedený ako zakladajúci prípustnosť dovolania. Námietskami, ktoré dovolateľka uplatnila pre prípad, že oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka do konania bolo súdu prvej inštancie doručené po 1. januári 2015, teda po nadobudnutí účinnosti novely Občianskeho súdneho poriadku, uskutočnenej zákonom č. 353/2014 Z. z., sa dovolací súd bližšie nezaoberal vzhľadom k tomu, že predmetné oznámenie bolo súdu prvej inštancie doručené ešte dňa 29. decembra 2014.

19 Keďže sa v dovolacom konaní nepotvrdila existencia procesnej vady konania tvrdenej dovolateľkou (ust. § 237 ods. 1 písm. f/ OSP) a nevyšli najavo ani iné vady uvedené v ust. § 237 ods. 1 OSP, pričom prípustnosť dovolania nevyplýva ani z ust. § 239 OSP, Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ust. § 447 písm. c/ CSP odmietol dovolanie žalobkyne ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie procesne prípustné.

20 Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky neodôvodňuje (§ 451 ods. 3, veta druhá CSP; § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov konania žalovanej rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

22 Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.